

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Pohjoismaisen ministerineuvoston digitalisaatioyhteistyö

EU:N DIGI- JA DATASÄÄDÖSTEN TOIMEENPANON
KOORDINAATIORYHMÄ

1.2.2024

RIITTA AUTERE, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES

Pohjoismainen yhteistyö - yleistä

- Yhteistyöhön osallistuvat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska ja Islanti sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.
- Yhteistyö on poliittista, taloudellista ja kulttuurista.
- Lähtökohtana keskittyminen aloihin, joilla yhteispohjoismaiset toimet luovat *lisäarvoa* maille ja niiden asukkaille.
- Yhteistyössä etsitään yhteispohjoismaisia ratkaisuja aloilla, joilla maat voivat *yhdessä saavuttaa parempia tuloksia* kuin yksinään.
- Virallista pohjoismaista yhteistyötä tehdään:
 - hallitusten yhteistyöelimessä **Pohjoismaiden ministerineuvostossa** ([PMN](#), vuodesta 1971),
 - parlamentaarikkojen yhteistyöelimessä **Pohjoismaiden neuvostossa** ([PN](#), vuodesta 1952).
- Yhteisenä tavoitteena on *kansainvälisesti vahva Pohjola*, joka on eurooppalaisen ja globaalin yhteistyön tärkeä vaikuttaja.
- *Yhteiset arvot* auttavat vahvistamaan Pohjolaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

VM:n muu pohjoismainen yhteistyö

- Valtiovarainministeriö tekee pohjoismaista yhteistyötä myös muiden organisaattiorakenteiden kautta ja suoraan eri maiden asiantuntijoiden kanssa.
- Maiden välinen yhteistyö näkyy esimerkiksi **Euroopan neuvoston työryhmissä tapahtuvana yhteistyönä** sekä **alue- ja paikallishallinnon kongressissa**.
- **Pohjoismaisten valtiovarainministeriöiden tietohallinto- ja/tai tietojohdajat** järjestävät omia tapaamisia.
- **Kunta-asioista vastaavat pohjoismaiset ministerit tapaavat vuosittain** keskustellakseen ajankohtaisista kuntapolitiikan kysymyksistä ja vaihtaakseen informaatiota. Tiedonvaihto kuntia ja alueita koskevista lainsäädäntö- ja kehittämishankkeista on säännöllistä.
- Pohjoismaisella hallintopolitikkatoimijoiden yhteistyöllä, **Nordisk Förvaltningspolitisk Forumilla**, on pitkät perinteet. Jo monta vuosikymmentä sitten käynnistettiin pohjoismainen välillä RAKO-yhteistyö.
 - Toimintamuotona ovat aiemmin päällikkökokouksina tunnetut tapaamiset. vuorovuosina eri maissa. T
 - Teemat valitaan yhdessä, mutta kokouksissa iso merkitys on myös ajankohtaisella tiedon vaihdolla. Suomessa yhteistyötä koordinoi ministeriön valtionhallinnon kehittämisosasto.
- Pohjoismaista yhteistyötä on myös valtiotyöntäjillä. **Pohjoismaisten valtiotyöntäjien yhteistyö** toteutuu mm. vuosittaisessa säännöllisessä tapaamisessa.

The background is a solid teal color. It features several thin, white, curved lines that sweep across the frame from the bottom and sides towards the center, creating a sense of movement and depth. The lines are of varying lengths and curves, some intersecting each other.

**Pohjoismainen
ministerineuvosto
yhteistyöympäristönä**

Pohjoismainen ministerineuvosto

- **Pohjoismaiden ministerineuvosto** on vuonna 1971 perustettu Pohjoismaiden hallitusten yhteistyöelin.
- Etsii yhteispohjoismaisia ratkaisuja aloilla, joilla maat voivat yhdessä saavuttaa parempia tuloksia kuin kukin maa yksinään.
- Jäseninä ovat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska, edustus on myös Ahvenanmaalla, Färsaarilla ja Grönlannilla.
- Vuoden kestävä puheenjohtajuus vuorottelee kalenterivuositain viiden Pohjoismaan välillä: 2024 Ruotsi, 2025 Suomi, 2026 Tanska, 2027 Norja, 2028 Islanti.
- Toiminta rakentuu ministerineuvostojen ympärille:
 - Alakohtaiset ministerit tapaavat ministerineuvoston kokouksissa kerran tai kaksi vuodessa.
 - Ministerineuvostossa tehtävien päätösten tulee olla yksimielisiä.
 - Kansallisista virkamiehistä koostuvat virkamieskomiteat tai korkean tason virkamieskokous vastaavat ministerineuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja seurannasta.
- **HUOM! Pohjoismaiden neuvosto** on parlamentaarinen yhteistyöelin.

Ministerineuvostot

- Yhteistyöministerineuvosto (MR-SAM), koordinoi ministerineuvostojen työtä
- Työelämän ministerineuvosto (MR-A)
- Kestävän kasvun ministerineuvosto (MR-TILLVÄXT)
- Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintavikeasiain ministerineuvosto (MR-FJLS)
- Tasa-arvoasiain ministerineuvosto (MR-JÄM)
- Kulttuuriministerineuvosto (MR-K)
- Oikeusasioiden ministerineuvosto (MR-JUST)
- Ympäristö- ja ilmastoasian ministerineuvosto (MR-MK)
- Sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvosto (MR-S)
- Koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U)
- Talous- ja rahapolitiikan ministerineuvosto (MR-FINANS)
- Digitalisaatioministerineuvosto (MR-DIGITAL, 2017-2024) – horisontaalinen

Digitalisaation edistämisen työmuodot

- Visio 2030
- puheenjohtajuuskausittain valitut teemat
- ministerineuvoston tiekartta vision toteuttamiseen
- painopisteitä edistävät alueelliset hankkeet, joita rahoitetaan

Pohjolasta maailman kestävin ja integroitunein alue

- Pohjoismaiden pääministerit hyväksyivät pohjoismaiselle yhteistyölle yhteisen vision Visio 2030:n 20. elokuuta 2019.
- Pohjoismaiden visiona on tulla maailman kestävimmäksi ja integroituneimmaksi alueeksi vuoteen 2030 mennessä.
- Tavoitetta palvelee Pohjoismaiden ministerineuvostossa tehtävä yhteistyö.

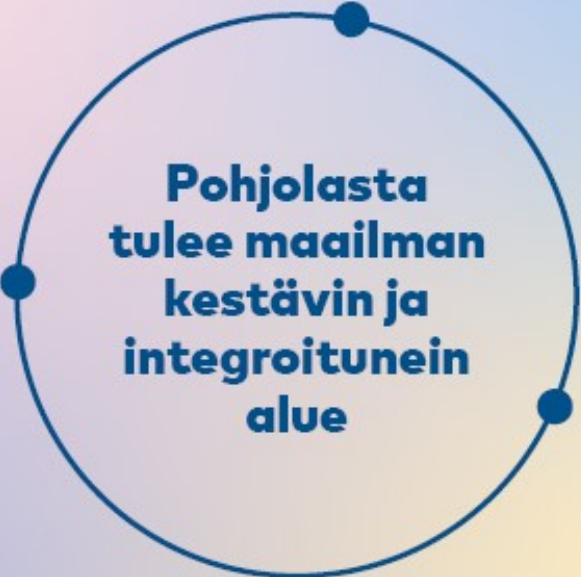
Visio 2030

- Pohjoismaiden pääministerien visiona on, että Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi on määritelty kolme keskeistä painopistealuetta:
 - Vihreä Pohjola
 - Kilpailukykyinen Pohjola
 - Sosiaalisesti kestävä Pohjola
- Digitalisaatio on vision ja painopistealueiden poikkileikkaava teema. Ministerineuvostot ovat sitoutuneet toiminnassaan edistämään vision mukaisia tavoitteita ja toimenpiteitä.
- Esimerkiksi integraatiota ja kilpailukykyinen Pohjola -painopistealuetta vie eteenpäin valtiovarainministeriön asettama puheenjohtajuushanke [Maailman sujuvinta maiden välistä arkea ja liikkuvuutta digitalisaation avulla](#) (2021-2023), jolla kehitetään rajat ylittävää tiedonvaihtoa
- [Visio 2030 | Pohjoismainen yhteistyö \(norden.org\)](#)

Visio 2030

Kilpailukykyinen Pohjola

Haluamme yhdessä edistää Pohjolan vihreää kasvua, joka perustuu tietoon, innovointiin, liikkuvuuteen ja digitaaliseen integraatioon.

Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue

Vihreä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää yhteiskuntiemme siirtymistä vihreään talouteen sekä hiilineutraaliutta ja kestävää kierto- ja biotaloutta.

Sosiaalisesti kestävä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää osallisuutta, tasa-arvoa ja yhtenäisyyttä alueella, jossa on yhteiset arvot ja jossa vahvistetaan kulttuurivaihtoa ja hyvinvointia.

**Pohjoismaiden
pääministerien vuonna
2019 antama visio.**

**Digitalisaatio on
poikkileikkaava teema.**

Pohjoismaiden
ministerineuvosto on
sitoutunut vision
tavoitteisiin.

Toimintasuunnitelma
vuosille 2021-2024 ja
budjettiraamit valmisteltiin
2020.

Toimintasuunnitelman
2025–2030 käynnistynyt
keväällä 2023.

Visio 2030 -toimintasuunnitelma

- Toimintasuunnitelmassa kuvataan toimia, joilla Pohjoismaiden ministerineuvosto pyrkii saavuttamaan vision tavoitteet kolmella strategisella painopistealueella:
 - vihreä Pohjola,
 - kilpailukykyinen Pohjola ja
 - sosiaalisesti kestävä Pohjola.
- Painopistealueisiin liittyy 12 tavoitetta.
- Alueet ja tavoitteet ohjaavat Pohjoismaiden ministerineuvoston kaikkea toimintaa seuraavien neljän vuoden ajan.
- Toimintasuunnitelma on jaettu tavoitteiden mukaisesti 12 osaan.

Pääministereiden kesäkokous Reykjavíkissa 25.– 26.6.2023

Digital resilience in the Nordic region Concept Paper

Resumé

This concept paper introduces three concrete proposals for improving digital resilience through a multi-faceted digital build-up in the Nordic region. The idea to initiate joint digital resilience work under the auspices of the Nordic Prime Ministers meeting is a direct continuation and elaboration of the recommendations presented by the Nordic Think Tank for Tech and Democracy, formed by the Nordic council of ministers.

While challenges to our digital democracies are lining up these years, this paper sketches out three ready-to-launch initiatives who have been singled out based on their urgency and potential impact. The initiatives suggested below will improve the democratic resilience of the Nordics by the bolstering of three democratic battlements:

1. Setting up a Nordic taskforce to track the development around AI and disinformation
2. Ensuring data access for researchers that monitor our digital borders and
3. Raising digital literacy in the population through a joint Nordic teaching platform

**Rajaestetyö -
Rajaesteneuvosto ja
kansallinen rajaestetyöryhmä**

Rajaesteneuvosto

- Rajaestetyö on tärkeä yhteistyöalue
- Tavoitteena on paljastaa muutostarpeet, jotka voivat johtaa nykyistä useampien rajaesteiden ratkaisemiseen Pohjoismaiden asukkaiden, kansalaisten ja yritysten hyväksi.
- Rajaestetyössä on kolme painopistealuetta: nykyisten rajaesteiden poistaminen, uusien rajaesteiden ehkäiseminen sekä nykyisistä laeista ja säännöistä tiedottaminen.
- [Vuodesta 2022 uusi toimeksianto](#): määrällisenä tavoitteena on poistaa vuosittain 5–8 rajaestettä muun muassa työmarkkina-, sosiaali-, koulutus- ja elinkeinoalalla
 - digitalisaatio tärkeä keino tavoitteiden saavuttamiseen
 - työn on noudatettava ministerineuvoston puheenjohtajamaan painopistealueita.
- Kymmenen jäsentä:
 - kaikki Pohjoismaat sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti voivat asettaa neuvostoon kansallisen jäsenen
 - lisäksi mukana Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteeri
 - Pohjoismaiden neuvoston edustajalle tarjotaan mahdollisuus osallistua työskentelyyn.
- Rajaesteneuvoston on tehtävä yhteistyötä sellaisten kansallisten toimijoiden kanssa, jotka voivat edistää yksityishenkilöitä ja yrityksiä haittaavien rajaesteiden poistamista, esimerkiksi neuvontapalvelut, ministerit, kansalliset hallintoelimet ja viranomaiset sekä parlamentaarikot.
- Työ kytkeytyy kansallisen tason operatiivisen toimintaan:
 - ministeriöt, viranomaiset ja hallintoelimet otetaan osavastuullisina mukaan työhön, jotta niillä olisi todellinen mahdollisuus rajaesteiden poistamiseen.
 - kussakin maassa myös kansallinen rajaestetyöryhmä

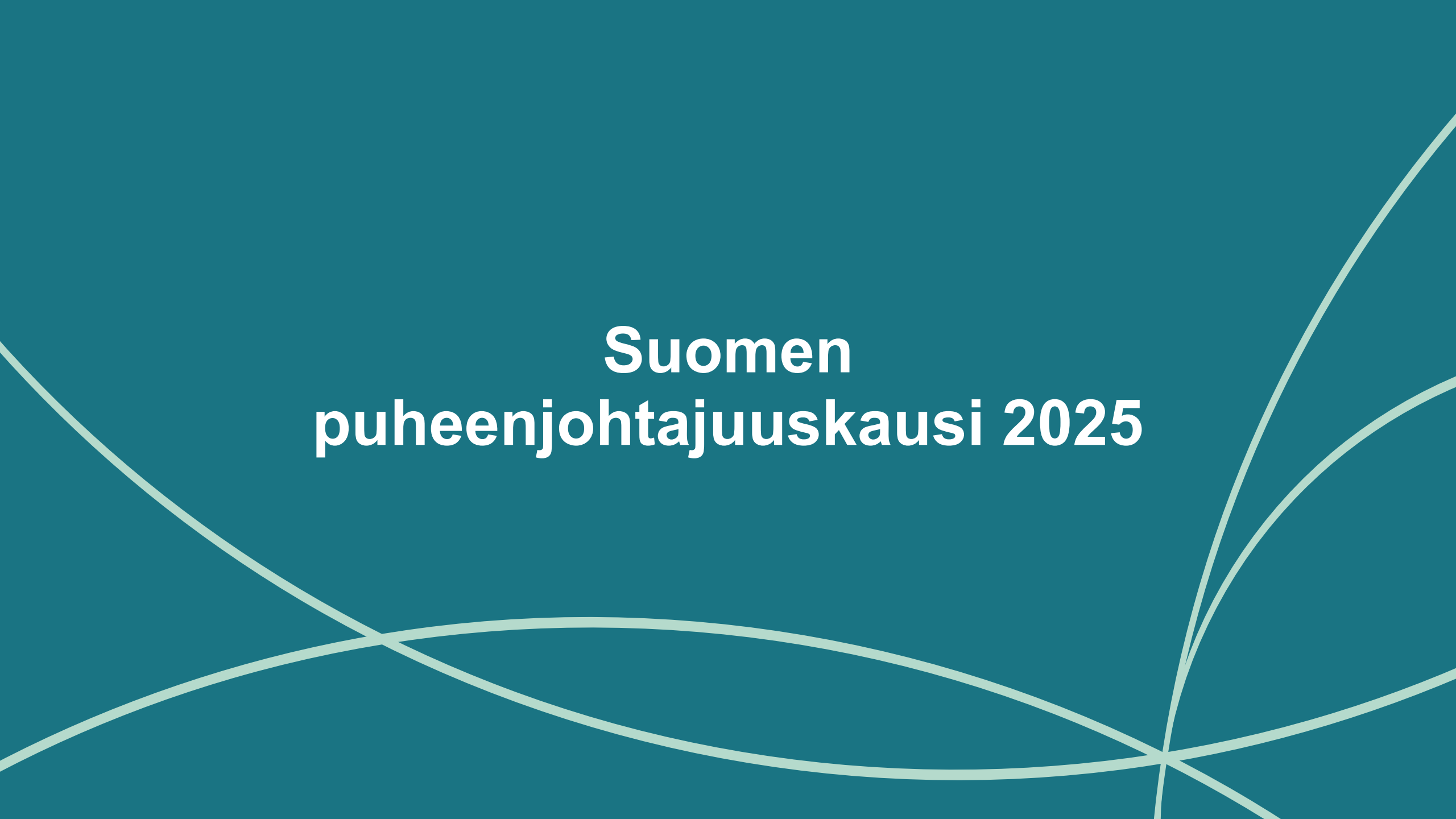
The background is a solid teal color. It features several thin, white, curved lines that sweep across the frame from the bottom and sides, creating a sense of movement and depth. The lines are smooth and vary in curvature, some crossing each other.

Ruotsin puheenjohtajuuskausi 2024

Ruotsin puheenjohtajuuskausi

- Ruotsin puheenjohtajuusohjelma

<https://pub.norden.org/politknord2023-731/>

The background is a solid teal color. It features several thin, white, curved lines that sweep across the frame from the bottom and sides, creating a sense of movement and depth. The lines are smooth and vary in curvature, some crossing each other.

Suomen puheenjohtajuuskausi 2025

Suomi PMN:n puheenjohtajana

- Kalenterivuoden kestävä puheenjohtajuus vuorottelee järjestyksessä: Ruotsi, Suomi, Tanska, Norja ja Islanti
- Puheenjohtajamaa johtaa aktiivisesti eri yhteistyöalueilla tehtävää työtä.
- Johtamisen tueksi on laaditaan kuluvan vuoden aikana puheenjohtajuusvuoden ohjelma.
 - esitellään pohjoismaisen hallitusyhteistyön tulevan vuoden poliittiset painopisteet.
 - ohjelman esittelee pj-maan pääministeri Pohjoismaiden neuvoston vuotuisessa istunnossa.
- Puheenjohtajamaa toimii vuoden aikana myös pohjoismaisten pääministerikokousten puheenjohtajana.
 - Sama koskee myös ulko- ja puolustusministerien kokouksia, joita ei kuitenkaan järjestetä Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisuudessa.
- Puheenjohtajamaa on puheenjohtaja myös virkamiestason kokouksissa.

Valmistelu käynnistynyt

- UM:n Pohjoismaisen yhteistyön sihteeristö koordinoi Suomessa
- tunnustetaan Suomelle relevantteja teemoja eri ministerineuvostoissa UM:n johdolla
 - LVM:n edustaja koordinaatiotyössä (ÄK-kokoukset): Jani Haapsaari
 - VM/JulkICT:n edustajat koordinaatiotyössä (ÄK-kokoukset): Riitta Autere, Markus Rahkola
 - sähköpostiosoitteet kaikille edustajille: etunimi.sukunimi@gov.fi
- kevään kuluessa työ laajenee

The background is a solid teal color. It features several thin, white, curved lines that sweep across the frame from the bottom and sides, creating a sense of movement and modern design.

**Digitalisaatio-
ministerineuvosto
MR-DIGITAL**

Digitalisaatioministerineuvosto 2017–2024 (MR-DIGITAL)

- Perustettu yhteistyöministereiden (MR-SAM) päätöksellä 2017
- Jäseninä ministeri kustakin Pohjoismaasta sekä Ahvenanmaalta, Färsaarilta ja Grönlannista, Baltian maista Viro, Latvia ja Liettua
- Suomea edustaa kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
- Jatkokaudesta tai toiminnan vakinaistamisesta muiden ministerineuvostojen rinnalle keskustellaan parhaillaan.
- Valmisteluelimenä toimii korkean tason ryhmä (HNG-DIGITAL), Suomen edustajana osastonjohtaja Jarkko Levasma, VM/JulkiCT

Digital North 2.0 –julistus linjaa työtä

- digitalisaatioministerineuvosto antoi syksyllä 2020 Digital North 2.0 -julistuksen, joka määrittää vuosien 2021-2024 painopistealueet yhteistyölle.
- Digital North 2.0 -julistuksen päätavoitteet ovat:
 - Parantaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden välistä liikkuvuutta ja integraatiota yhteisten rajat ylittävien digitaalisten palvelujen avulla
 - Edistää vihreää talouskasvua ja kestäväää kehitystä Pohjoismaissa ja Baltian maissa dataa hyödyntävien innovaatioiden ja reilun datatalouden avulla, jotka pyrkivät datan tehokkaaseen jakamiseen ja uudelleenkäytettävyyteen
 - Edistää Pohjoismaiden ja Baltian maiden johtajuutta yhteiskuntien digitaalisessa muutoksessa kestäväällä ja kattavalla tavalla EU:ssa ja Euroopan talousalueella sekä globaalisti
- edellinen Digital North -julistus annettiin vuonna 2017
 - perustan Pohjoismaiden ja Baltian maiden digitalisaatiota koskevalle yhteistyölle
 - Tavoitteena vahvistaa alueen yhteistyötä ja halun toimia edelläkävijöinä digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamisessa sekä yhtenäisen digitaalisen infrastruktuurin kehittämisessä kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi

Digitalisaatiota ja tavoitteita edistävien hankkeiden rahoittaminen

- valtaosin yhteistyössä muiden ministerineuvostojen kanssa
 - osallisena toisen ministerineuvoston tiekarttaa tukevaan ja toimintaohjelmaan kuuluvan digitalisaatiota edistävän hankkeen rahoituksessa

Toiminnan tavoitteet:

Digital North 2.0 -julistus ja sen täytäntöönpano

- MR-DIGITALin jäsenmaiden ministerit allekirjoittivat *Digital North 2.0 -julkilausuman* ([suomi](#), [englanti](#)) 8.10.2020. Se toteuttaa Visio 2030:n tavoitteita ja määrittää yhteistyön painopisteet vuoteen 2024 asti.
- Pää tavoitteet ovat:
 1. Parantaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden välistä liikkuvuutta ja integraatiota yhteisten rajat ylittävien digitaalisten palvelujen avulla.
 2. Edistää vihreää talouskasvua ja kestäväää kehitystä Pohjoismaissa ja Baltian maissa dataa hyödyntävien innovaatioiden ja reilun datatalouden avulla, jotka pyrkivät datan tehokkaaseen jakamiseen ja uudelleenkäytettävyyteen.
 3. Edistää Pohjoismaiden ja Baltian maiden johtajuutta yhteiskuntien digitaalisessa muutoksessa kestäväällä ja kattavalla tavalla EU:ssa ja Euroopan talousalueella sekä globaalisti.
- Tavoitteiden toteuttamista varten on hyväksytty tiekartta.

Cross Border Digital Services (CBDS) -ohjelma

- ohjelmalla oma ohjausryhmänsä, Suomen edustajana Katja Väänänen VM/JulKICT
- oma rahoitusmekanisminsa ohjelmaan hyväksytyille hankkeille
- Improved cross-border digital services for studying abroad in the Nordic and Baltic countries (CBDS-Study)
 - Opetushallituksen monivuotinen osallistuminen
- [Cross Border Digital Services \(CBDS\) | Nordic cooperation \(norden.org\)](https://norden.org/cbds)

CBDS-ohjelman hankkeita

- Working Group on Regulatory Issues to Digitalisation (NOBAREG)
- Nordic Smart Government and Businesses
- Digital Inclusion in Action
- AI and Data
- Single Digital Gateway – Once Only Proof of Concept Pilot Project

[Cross Border Digital Services \(CBDS\) | Nordic cooperation \(norden.org\)](#)

Yhteisillä hankkeilla asioita liikkeelle

- Suomen pj-kauden hanke Maailman sujuvinta arkea (-2023)
- Euroopan komission Destination Earth (DestinE) –hankkeen osana
 - Nordic Cryosphere Digital Twin -hanke (NOCOS DT, CSC koordinoi)
- The Nordic-Baltic Marine Spatial Management Tool
- The Nordic-Baltic ThinkTank on Cybersecurity Skilling (2023-=-

Pohjoismaiset ja Baltian NOBID-maat

- Pohjoismaiden ja Baltian yhteinen eID-hanke sekä konsortio, The Nordic-Baltic eID Project, NOBID ja NOBID-konsortio
- Tavoitteena mahdollistaa käyttäjien pääsy kunkin mukana olevan maan kansallisiin digitaalisiin palveluihin toisesta mukana olevasta maasta.
- Mukana ovat Islanti, Latvia, Liettua, Norja, Ruotsi, Suomi, Tanska ja Viro.
- Hanke sai alkunsa MR-Digitalin ensimmäisestä Digital North -julkilausumasta 2017 ja on osa sen toimeenpanoa.
- Toukokuussa 2023 käynnistyneessä [NOBID-konsortiossa](#) (Islanti, Latvia, Norja, Tanska, Italia ja Saksa) kehitetään tällä hetkellä EU-lompakkoratkaisun ison mittakaavan maksamispilottia (Large-Scale Pilot).

Tiekartan 2025–2030 valmistelu käynnissä

- Aiemmasta opittua:
 - valmistelua on uudistettu kaikissa ministerineuvostoissa ja kaikkien vuosien 2025–2030 tiekarttojen osalta.
- Valmistelu käynnistyi tammikuussa 2023, kun Pohjoismaisen yhteistyön ministerineuvosto hyväksyi valmistelulinjaukset
- Pohjustavia kysymyksiä toukokuun 2023 HNG-virkamieskokouksesta (Levasma)
 - Eri maiden poliittiset prioriteetit
 - Mitä on tarkoitus saada aikaan vuoteen 2030 mennessä?
 - Miten digitalisaatioministerineuvosto tukee Visio 2030:n kolmea strategista tavoitetta?
- Kaikkien ministerineuvostojen tiekarttojen perusteella laaditaan yhteinen toimintasuunnitelma (Overarching Action Plan) Pohjoismaiselle ministerineuvostolle vuosiksi 2025–2030.
- Myöhemmin käynnistetään erillisten työsuunnitelmien valmistelu vuosille 2025–2027 ja 2028–2030, jotka
 - konkretisoivat tiekartan poliittisia painopisteitä
 - kuvavat kuinka tunnistettuihin poliittisiin prioriteetteihin päästään

Uuden tiekartan sisältötavoitteet

- Analyysi haasteista, joita MR-DIGITALin työkentällä on [PMN:n Visio 2030:n](#) kolmen strategisen tavoitteen (green, competitiveness, social sustainability, ks. dia 5) saavuttamisessa.
- Arvio Pohjoismaiden-Baltian maiden yhteistyön tuottamasta lisäarvosta verrattuna olemassa oleviin kansallisiin ja muiden toimijoiden hankkeisiin.
- Analyysiin ja lisäarvoarvioon perustuvat 3–4 tavoitetta alatavoitteineen tiekarttamuodossa.
 - Tavoitteiden tulee kuvata PMN:n tavoittelemia järjestelmä- tai yhteiskunnallisia muutoksia.
- Mahdollisuuksien mukaan ja relevantisti määrittelemään poikkihallinnolliset tavoitteet tiiviissä vuoropuhelussa ministerineuvostojen kanssa (koordinoijana PMN:n sihteeristö).

Tiekarttan valmistelun käynnistyksen tausta-aineistoja

Sep. 2022 – Digital security

Common statement on the importance of cooperation on digital security in the Nordic-Baltic region - <https://www.norden.org/en/declaration/common-statement-importance-cooperation-digital-security-nordic-baltic-region>

Nov. 2021 – Digital Inclusion

Common statement on the importance of promoting digital inclusion as a central part of the digital transformation in the Nordic-Baltic region - <https://www.norden.org/en/declaration/common-statement-importance-promoting-digital-inclusion-central-part-digital>

Sep. 2021 – Digital Green Transition

Enabling the Digital Green Transition: A Study of Potentials, Challenges and Strengths in the Nordic-Baltic Region - <https://www.norden.org/en/publication/enabling-digital-green-transition>

OECD – ‘Driving long-term recovery and economic growth by building a trusted, sustainable, and inclusive digital future’ - <https://www.oecd-events.org/digital-ministerial/en/> and

‘Going Digital Toolkit’ Policy Dimensions - <https://goingdigital.oecd.org/dimensions>

Euroopan komission Digital Decade –ohjelma https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

RIITTA AUTERE, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
RIITTA.AUTERE@GOV.FI